

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กองทัพอากาศกรณีมีมติคณะรัฐมนตรี
ยกเว้นความรับผิด

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๐.๒/๐๙๙๙๗ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กองทัพอากาศขอให้กรมบัญชีกลาง พิจารณาตอบข้อหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ สืบเนื่องจาก เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาให้กองทัพอากาศ และนาวาโท รังสรรค์ โตอรุณ ร่วมกันชดเชยเงินค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายให้แก่บริษัท โทริเซน (กรุงเทพ) จำกัด โจทก์ที่ ๑ และบริษัท มิตรชัยมารีน แอนโพรอินชัวร์نس จำกัด โจทก์ที่ ๒ ซึ่งฟ้องกองทัพอากาศ และนาวาโท รังสรรค์ฯ ผู้บังคับการเรือ (ขณะเกิดเหตุ) กรณีเรือหลวงปืนเกล้ากระทำการละเมิดโดนกับเรือสินค้าฮาลบอร์ก ได้รับความเสียหายเหตุเกิดเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗ โดยศาลพิพากษาให้ร่วมกันชดเชยเงินค่าเสียหายให้แก่โจทก์ที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าของเรือฮาลบอร์ก เป็นเงินจำนวน ๕,๔๔๐,๕๔๒.๔๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ในต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗ จนกว่าจะชำระเสร็จ และพิพากษาให้ร่วมกันชำระเงินแก่โจทก์ที่ ๒ ในฐานะผู้รับประกันภัยสินค้า ในเรือฮาลบอร์กที่ได้รับความเสียหาย เป็นเงินจำนวน ๒๙,๑๔๙,๒๓๗.๕๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ในต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๗ จนกว่าจะชำระเสร็จ ในการนี้กองทัพอากาศได้นำเงินพร้อมดอกเบี้ย รวมเป็นจำนวน ๓๔,๕๘๙,๕๗๙.๙๕ บาท (เจ็ดสิบล้านสี่แสนห้าหมื่นแปดพันห้าร้อยยี่สิบเจ็ดบาทยี่สิบแปดสตางค์) ไปชำระให้แก่โจทก์ เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ แล้ว

โดยที่เรื่องนี้เป็นการกระทำละเมิดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลบังคับใช้ ซึ่งได้เคยมีการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เสร็จสิ้นไปแล้วว่า ความเสียหายเกิดจากการกระทำละเมิดของเรือเอกชน เจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิด กองทัพอากาศจึงขอหารือแนวทางปฏิบัติรวม ๖ ประเด็น ดังนี้

๑. เมื่อกองทัพอากาศได้ชดเชยค่าเสียหายไปแล้ว กองทัพอากาศสามารถใช้สิทธิไล่เบี้ยจากนาวาโท รังสรรค์ฯ ได้หรือไม่ เพียงใด และนอกจากนาวาโท รังสรรค์ฯ แล้ว บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในขณะเกิดเหตุ กองทัพอากาศสามารถไล่เบี้ยได้ด้วยหรือไม่ เพียงใด

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติในการใช้สิทธิไล่เบี้ยจะต้องดำเนินการอย่างไร

๓. ในกรณีที่ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด คณะกรรมการต้องสอบข้อเท็จจริงใหม่ หรือสามารถใช้ข้อเท็จจริงที่ยุติแล้วตามคำพิพากษาของศาลเป็นแนวทางในการพิจารณาความรับผิด

๔. อายุความการใช้สิทธิไต่เบี่ยจะเริ่มนับตั้งแต่เมื่อใด และจะต้องใช้อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๕. สำหรับเรือหลวงปิ่นเกล้าซึ่งได้รับความเสียหายในครั้งนี้ด้วย กองทัพเรือได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาผู้รับผิดชอบตามระเบียบแบบแผนของทางราชการที่ใช้อยู่ในขณะนั้น และการสอบสวนได้เสร็จสิ้นแล้วโดยคณะกรรมการเห็นว่าอุบัติเหตุเรือโดนกันมิได้เกิดจากความประมาทของเจ้าหน้าที่กองทัพเรือ แต่เกิดจากความประมาทเลินเล่อของเรือฮาลบอร์ก เมื่อศาลมีคำพิพากษาว่าอุบัติเหตุดังกล่าวเป็นความประมาทของเรือหลวงปิ่นเกล้า กองทัพเรือจะต้องดำเนินการในส่วนของความเสียหายของเรือหลวงปิ่นเกล้าอีกหรือไม่ เพียงใด

๖. การกระทำละเมิดอันเกิดจากการกระทำของผู้บังคับการเรือ ผู้ควบคุมเรือ หรือผู้นำเรือ การใช้สิทธิไต่เบี่ยจากบุคคลดังกล่าว กองทัพเรือจะต้องนำมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๖ มาใช้ประกอบการวินิจฉัยความรับผิดของผู้กระทำละเมิดต่อทรัพย์สินของทางราชการและทรัพย์สินของบุคคลภายนอกด้วยหรือไม่ เพียงใด

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นข้อหาเรือของกองทัพเรือมีความสำคัญ และเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีการปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ให้กองทัพเรือร่วมกับเจ้าหน้าที่ชำระหนี้ให้แก่บุคคลภายนอก เมื่อกองทัพเรือชำระหนี้ดังกล่าวแล้วจะนำผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเดิมมาใช้ประกอบการพิจารณาไม่เรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ หากต้องไต่เบี่ยจากเจ้าหน้าที่จะดำเนินการตามนัยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไต่เบี่ยอย่างลูกหนี้ร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวมทั้งกรณีนี้จะนำมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๖ มายกเว้นความรับผิดให้แก่เจ้าหน้าที่ได้หรือไม่ ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีดังกล่าวเป็นไปด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรได้รับการวินิจฉัยจากคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นทั้ง ๖ ตามข้อหาเรือของกองทัพเรือดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาของกรมบัญชีกลาง โดยมีผู้แทนกระทรวงกลาโหม (กองทัพเรือ) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เมื่อกองทัพเรือได้ชดใช้ค่าเสียหายไปแล้ว กองทัพเรือสามารถใช้สิทธิไต่เบี่ยจากนาวาโท รังสรรค์ฯ ได้หรือไม่ เพียงใด และนอกจากนาวาโท รังสรรค์ฯ แล้วเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องในขณะเกิดเหตุ กองทัพเรือสามารถไต่เบี่ยได้ด้วยหรือไม่ เพียงใด นั้น เห็นว่า กรณีการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับ ข้อกฎหมายในส่วนสารบัญญัติต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะที่มีการกระทำละเมิด แต่ข้อกฎหมายในส่วนที่เป็นวิธีบัญญัติให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่

๖๘๐/๒๕๔๐^๑ โดยสรุปได้ว่า ในกรณีของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทได้กระทำละเมิดต่อเอกชนก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ มีผลใช้บังคับ^๒ อายุความในการใช้สิทธิไล่เบี่ยซึ่งเป็นข้อกฎหมายในส่วนวิธีสบัญญัติ จึงมีกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้คำสั่งใหม่ทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย ตามมาตรา ๙^๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๘๑๑/๒๕๕๓^๔

สำหรับกรณีข้อเท็จจริงปรากฏว่า กองทัพเรือได้กระทำละเมิดเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ มีผลใช้บังคับ และต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาที่ ๑๐๖๙๒-๑๐๖๙๓/๒๕๕๓ วินิจฉัยว่า กรณีที่เรือหลวงปืนเกล้า โดนกับเรือฮาลบอร์กเป็นความประมาทเลินเล่อในการเดินเรือของเรือหลวงปืนเกล้า จึงให้กองทัพเรือ และนาวาโท รังสรรค์ฯ ร่วมกันชดใช้เงินค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายให้แก่บริษัท โทริเซน (กรุงเทพ) จำกัด โจทก์ที่ ๑ และบริษัท มิตรชุกรามริน แอนไพร์อินชัวรันส์ จำกัด โจทก์ที่ ๒ ซึ่งได้รับความเสียหายจากกรณีเรือหลวงปืนเกล้ากระทำละเมิดโดนกับเรือฮาลบอร์ก และกองทัพเรือได้นำเงินพร้อมดอกเบี้ยไปชำระให้แก่โจทก์ทั้งสองตามคำพิพากษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ จึงเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้รับผิดชดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนให้แก่ผู้เสียหายเนื่องมาจากการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ดังนั้น กองทัพเรือจึงสามารถใช้สิทธิไล่เบี่ยจากนาวาโท รังสรรค์ฯ ได้ ภายในอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่กองทัพเรือได้ใช้คำสั่งใหม่ทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย ตามมาตรา ๙^๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ

สำหรับเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องในขณะเกิดเหตุ หากกองทัพเรือพิจารณาแล้ว เห็นว่า เจ้าหน้าที่ดังกล่าวได้มีส่วนร่วมกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่เป็นเหตุให้เรือฮาลบอร์กได้รับความเสียหาย กองทัพเรือมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวชดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนต่อไปได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประเด็นที่สอง ขั้นตอนการปฏิบัติในการใช้สิทธิไล่เบี่ยจะต้องดำเนินการอย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อเหตุละเมิดเกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ

^๑บันทึก เรื่อง การนำหลักการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ก่อนบังคับใช้กฎหมาย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๘๑๐ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๐ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๒พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

^๓มาตรา ๙ ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้คำสั่งใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้คำสั่งใหม่ทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

^๔บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด (กรณีกรมทางหลวงชนบท) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๑๑๔๓ ลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

มีผลใช้บังคับ มาตรา ๘^๖ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ไม่ต้องรับผิดเป็นการส่วนตัว เว้นแต่เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นข้อกฎหมายในส่วนสารบัญญัติจึงไม่นำมาใช้ ดังนั้น กรณีนี้กองทัพอากาศเรือยนต์มีสิทธิไล่เบี้ยเรียกเงินชดเชยจากนาวาโท รังสรรค์ฯ ผู้กระทำละเมิดในลักษณะลูกหนี้ร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๖๘๐/๒๕๔๐^๗

ประเด็นที่สาม ในกรณีที่ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด คณะกรรมการต้องสอบข้อเท็จจริงใหม่ หรือสามารถใช้ข้อเท็จจริงที่ยุติแล้วตามคำพิพากษาของศาลเป็นแนวทางในการพิจารณาความรับผิด นั้น เห็นว่า เมื่อเหตุละเมิดเกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ มีผลใช้บังคับ บทบัญญัติมาตรา ๘^๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ซึ่งเป็นข้อกฎหมายในส่วนสารบัญญัติจึงไม่นำมาใช้ เมื่อกองทัพอากาศเรือยนต์ได้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายตามคำพิพากษาของศาลไปแล้ว กองทัพอากาศเรือยนต์จึงมีสิทธิไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ กองทัพอากาศเรือยนต์จึงใช้ข้อเท็จจริงที่ยุติตามคำพิพากษาของศาลเป็นแนวทางพิจารณาความรับผิดของเจ้าหน้าที่ได้ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๘๑๑/๒๕๕๓^๘

ประเด็นที่สี่ อายุความการใช้สิทธิไล่เบี้ยจะเริ่มนับตั้งแต่เมื่อใด และจะต้องใช้อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น สืบเนื่องจากความเห็นในประเด็นที่หนึ่ง ที่เห็นว่าอายุความในการใช้สิทธิไล่เบี้ยเป็นข้อกฎหมายในส่วนวิธีบัญญัติ ดังนั้น อายุความการใช้สิทธิไล่เบี้ยจึงมีกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่กองทัพอากาศเรือยนต์ได้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย ตามมาตรา ๙^๙ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ

^๖ มาตรา ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

ประเด็นที่ห้า สำหรับเรือหลวงปิ่นเกล้าซึ่งได้รับความเสียหายในครั้งนี้อย่าง
 กองทัพเรือได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาผู้รับผิดชอบทางแพ่งตามระเบียบแบบแผนของ
 ทางราชการที่ใช้อยู่ในขณะนั้น และการสอบสวนได้เสร็จสิ้นแล้วโดยคณะกรรมการเห็นว่าอุบัติเหตุ
 เรือโดนกันมิได้เกิดจากความประมาทของเจ้าหน้าที่กองทัพเรือ แต่เกิดจากความประมาทเลินเล่อ
 ของฝ่ายเรือฮาลบอร์ก เมื่อศาลมีคำพิพากษาว่าอุบัติเหตุดังกล่าวฝ่ายเรือหลวงปิ่นเกล้ามีส่วน
 ประมาทมากกว่าฝ่ายเรือฮาลบอร์ก กองทัพเรือจะต้องดำเนินการในส่วนของความเสียหายของ
 เรือหลวงปิ่นเกล้าอีกหรือไม่ เพียงใด นั้น เห็นว่า กรณีนี้กองทัพเรือสามารถนำข้อเท็จจริงที่ยุติแล้ว
 ตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๖๙๒-๑๐๖๙๓/๒๕๕๓ มาใช้ประกอบการพิจารณาความรับผิดของเจ้าหน้าที่
 กรณีความเสียหายที่เกิดกับเรือหลวงปิ่นเกล้าได้ โดยไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ
 สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อพิจารณาว่าเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปโดยจงใจหรือประมาท
 เลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)
 ในเรื่องเสร็จที่ ๘๑๑/๒๕๕๓^{๑๑}

ประเด็นที่หก ในกรณีการกระทำละเมิดเกิดจากการกระทำของผู้บังคับการเรือ
 ผู้ควบคุมเรือ หรือผู้นำเรือ การใช้สิทธิไล่เบี้ยจากบุคคลดังกล่าว กองทัพเรือจะต้องนำมติคณะรัฐมนตรี
 เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๖ มาใช้ประกอบการวินิจฉัยความรับผิดของผู้กระทำละเมิดต่อทรัพย์สิน
 ของทางราชการและทรัพย์สินของบุคคลภายนอกด้วยหรือไม่ เพียงใด นั้น เห็นว่า ตามที่คณะรัฐมนตรี
 ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๖^{๑๒} ตามที่กระทรวงกลาโหมเสนอ อนุมัติให้ผู้บังคับการเรือ
 ผู้ควบคุมเรือ หรือผู้นำเรือของกองทัพเรือ ไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในทางแพ่งให้แก่กองทัพเรือ
 อันเนื่องมาจากการนำเรือหรือควบคุมเรือในทุกกรณี หากมิได้เกิดจากการจงใจ โดยให้ได้รับโทษ
 ทางวินัยหรือทางอาญาแต่เพียงประการเดียว และถ้ามีบุคคลที่สามได้รับความเสียหายด้วย
 ให้อยู่ในดุลพินิจของกองทัพเรือที่จะวินิจฉัยในเรื่องความรับผิดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลที่สาม
 ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีเป็นคำสั่งในทางบริหารที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการให้เป็นไป
 ตามนั้น^{๑๓} กองทัพเรือในฐานะส่วนราชการสังกัดกระทรวงกลาโหมจึงต้องถือปฏิบัติตาม
 มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวด้วย และในกรณีนี้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาให้กองทัพเรือ
 และนาวาโท รังสรรค์ฯ ซึ่งเป็นผู้บังคับการเรือหลวงปิ่นเกล้าขณะเกิดเหตุร่วมกันรับผิดชอบใช้
 เงินค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยต่อบริษัท โทริเซน (กรุงเทพ) จำกัด และบริษัท มิตรชุกรินทร์ แอนไฟร์
 อินชัวร์นซ์ จำกัด อันเนื่องมาจากการประมาทเลินเล่อในการเดินเรือของเรือหลวงปิ่นเกล้า

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^{๑๒}ปรากฏตามสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๓/๑๒๒๐๐ ลงวันที่
 ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๖ เรื่อง ขอให้ผู้บังคับการเรือ ผู้ควบคุมเรือ หรือผู้นำเรือ ไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในทางแพ่ง

^{๑๓}คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) เคยให้ความเห็นไว้ในบันทึก
 เรื่อง สิทธิการทำไม้ในพื้นที่ที่เปิดทำประโยชน์ในเขตป่าสัมปทาน (เรื่องเสร็จ ๒๘/๒๕๒๖) สรุปได้ว่า มติคณะรัฐมนตรี
 มิใช่กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีเป็นเพียงคำสั่งในทางบริหารที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องไป
 ดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น ในเรื่องใดที่จำเป็นต้องแก้ไขหรือออกกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับใหม่เพื่อให้เกิดอำนาจ
 ในการดำเนินการ ก็ต้องไปดำเนินการเสียก่อน

กองทัพอากาศจึงไม่อาจใช้สิทธิไล่เบียดกับนาวาโท รังสรรค์ฯ ในส่วนที่เกิดความเสียหายแก่กองทัพอากาศได้ แต่ในส่วนของความเสียหายที่เกิดกับบุคคลภายนอก ย่อมอยู่ในดุลพินิจของกองทัพอากาศที่จะวินิจฉัยความรับผิดของเจ้าหน้าที่ได้

สำหรับกรณีของเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องในขณะเกิดเหตุ นั้น เมื่อมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๖ ไม่ได้ระบุยกเว้นความรับผิดทางแพ่งให้แก่เจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง จึงไม่ได้รับการยกเว้นในกรณีดังกล่าวด้วย ซึ่งอยู่ในดุลพินิจของกองทัพอากาศที่จะวินิจฉัยความรับผิดของเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องได้

(นายอัษฎพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๕๕